

Asia: LVM/1770/03/2016

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä

Esitykseen sisältyvät ehdotukset ovat pääosin kannatettavia.

Huomionne lain 1 lukuun Yleiset säännökset

11 § Tienpidosta vastaavat viranomaiset: Esityksen mukaan liikennevirasto on tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta vastaava viranomainen. Laista ei löydy tarkempia velvoitteita tieinfran varautumisesta. Varautuminen valtion teidenpitoon normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tapahtunee keskushallintotasolla ja otetaan toiminnallisesti huomioon poolitoiminnassa. Vastaavasti maakunnan tasolla on yleinen velvollisuus varautua. Tuleva aluehallintouudistus muuttaa merkittävästi toimijoiden kenttää sekä vastuita valtion ja maakunnan kesken. ELYn tienpidon velvoitteet siirtyvät pääosin maakunnille, joissa se organisoidaan tienpidon yhteistyöalueiksi. Varautumisen näkökulmasta uudistuva kokonaisuus jää varsin vähälle huomiolle.

Huomionne lain uuteen 1 a lukuun Liikennejärjestelmäsuunnittelu

15 a § ja 15 c §: Esityksen mukaan liikennejärjestelmäsuunnittelu on jatkuvaa ja pitkäjänteistä valtion, maakunnan ja kuntien välisenä yhteistyönä tehtävää suunnittelua. Tässä pykälässä olisi hyvä mainita se, että suunnittelun tulee kattaa kaikki liikennemuodot ja kulkutavat sekä palvelujen saavutettavuuden tarpeet. Etelä-Suomen AVIn näkemys on, että yleisen säännöksen 11 § mukaan liikennejärjestelmäsuunnittelussa tulisi ottaa huomioon turvallisuuden lisäksi myös varautumisen näkökulmat. Tärkeätä on selkeästi määritellä, kuka vastaa varautumisesta ja tilanteen johtamisen kannalta tarpeellisista määräyksistä, esimerkiksi teiden sulkemisista. Lisäksi pitäisi tehdä lisäys, että maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelua koordinoidaan myös eri yhteistyöalueiden kesken ja valtakunnallisesti, jotta voidaan taata koko Suomea kattava verkosto ja kansainvälistymisen tarpeet.

Huomionne lain uuteen 1 b lukuun Valtion ja maakunnan välinen suhde

15 i § mukaan maakunnat sopivat niiden järjestämisvastuulla olevien tienpidon hoitamisesta yhteistoiminnassa enintään yhdeksällä tiepidon yhteistyöalueella. Yhteistyösopimuksessa on sovittava tienpidon tehtävien järjestämisestä sekä yhteistyöalueen maakuntien toimijoiden toimivallasta ja vastuista. Etelä-Suomen aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että tulevan sote- ja maakuntauudistuksen eri tehtävien hoidon yhteistyöalueista voitaisiin sopia mahdollisimman

yhtenevät. Uhkana on, että eri tehtävien hoidolle sovitaan eri aluejakoja, mikä haittaa poikkihallinnollista koordinaatiota ja sekavoittaa palvelukokonaisuuden hahmottumista ja vastuita. Samaan näkökulmaan on kiinnitetty huomiota kesäkuisessa lausunnossamme koskien maakuntien perustamista.

Yhteistyösopimuksesta on ehdotettu, että sillä muun muassa varmistetaan tämän lain palvelutason toteutuminen, työssäkäyntialueiden asiakastarpeiden huomioiminen (lain 15 i § 2. mom 2. kohta). Kohtaan tulisi lisätä elinkeinotoiminnan sekä viranomaistoiminnan varmistaminen. Jälkimmäisiä ovat mm. sosiaali- ja terveystoimen sekä turvallisuusviranomaisten liikkumistarpeet.

Huomionne lain 2 lukuun Maantien suunnittelu

27 § Ehdotuksessa todetaan, että yleissuunnitelmaa ja tiesuunnitelmaa laadittaessa tienpidon yhteistyöalueen on varattava kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti ja suullisesti mielipiteensä asiassa. Esityksen mukaan kunnan tehtävänä on kuuluttaa asiasta niin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kunnassa kuulutetaan. Pykälässä 103 puolestaan todetaan asiakirjojen nähtäväksi asettamisesta siten kuin maakunnan ilmoitukset maakuntalain mukaan julkaistaan.

Kun velvoitteet siirtyvät pääosin maakunnille, on tärkeätä, että myös viestintä ja tiedonkulku ja osallisuuden mahdollistaminen on maakuntien vastuulla. Muut toimijat voivat tukea. Pykälä 27 tulisi muuttaa siten, että vastuu kuulutuksista on maakunnalla. Pääasia on, että järjestelmä ja vastuut ovat selkeät.

Aluehallintovirastot ovat lausunnossaan (heinäkuussa 2017) koskien arviomuistiota julkisista kuulutuksista annetun lain (34/1925) uudistamistarpeista korostaneet, että kuulutusmenettelyjä uudistetaan sähköisiksi. Perinteisistä paperisista ilmoitustauluista tulisi luopua. Tarvittaessa kansalaisten asiointipaikoissa (yhteispalvelun periaatteiden mukaisesti) viranomaiset voisivat tulostaa asiakkaalle kuulutukset tai niihin liittyvät asiakirjat. Ilmoitus- ja kuulutusmenettelyä pitäisi voida kohdentaa paikkatietoja ja mobiilisovelluksia hyödyntäen. Muun muassa tiesuunnitelmilla ja niiden toteutuksilla on suuret vaikutukset ihmisten ja yritysten arkeen. Siksi niistä tiedottaminen pitäisi hoitaa mahdollisimman saavutettavasti, esimerkiksi internetissä ja eri sähköisissä kanavissa ja paikkatietoon liitettynä. Omaan osoitteeseensa tai kulkureittiin liittyvät suunnitelmat, päätökset, aikataulut ja tietyöt pitäisi olla helposti löydettävissä esimerkiksi osoitetietojen perusteella ja yleisistä tietoverkoista (esim. 34 § teiden sulkeminen). Siten voidaan lisätä viranomaistoiminnan avoimuutta sekä parantaa kulkemisen sujuvuutta ja turvallisuutta.

Päällekkäistä sääntelyä on vältettävä. Kuuluttamista ja tiedoksiantoa koskevat yleisten käsitteiden yksiselitteiset määritelmät olisi hyvä sisällyttää yleislakiin ja samalla systematisoida näitä määrittelyjä koko asiaan liittyvässä lainsäädäntötekstissä. Kytkenät avoimen hallinnon

periaatteisiin, ymmärrettävyyden ja selkeän kielen vaatimuksiin ja vireillä olevan saavutettavuusdirektiivin sääntelyyn tulee ottaa huomioon.

Huomionne lain uuteen 9 lukuun Maakuntauudistuksen voimaanpanoon liittyvät siirtymäsäännökset

-

Huomionne lain muihin lukuihin (luvut 3-7)

-

Muut huomiot

-

Hietala Sari
Etelä-Suomen aluehallintovirasto - Johdon tuki